

KLASA: UP/I-041-02/11-03/33
URBROJ: 326-661-12-13
Zagreb, 27. rujna 2012.

Na temelju članka 15. točke 2. i članka 8. stavka 1., i 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ broj 140/05 i 12/12) u postupku nadzora nad poslovanjem društva X. d.d., Z., Upravno vijeće Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga na sjednici održanoj 27. rujna 2012. godine po službenoj dužnosti donijelo je sljedeće:

RJEŠENJE

1. Društvu X. d.d., Z., (dalje u tekstu: Društvo), radi otklanjanja nezakonitosti i nepravilnosti, nalaže se:
 - 1.1.do 31.12.2012. unaprijediti sustav upravljanja rizicima Društva na način da odredi ukupni rizični profil, iz kojeg se jasno može utvrditi ispravnost identificiranih rizika, prikladnost i metoda ocjena rizika te efikasnost postavljenih mjera upravljanja rizicima;

kao dokaz o izvršenju naloženog Društvo je dužno dostaviti do 31.12.2012. Izvješće o otklanjanju nepravilnosti zajedno s dokazima na kojima temelji svoje navode te Izvješće o upravljanju rizicima za 2011. iz kojeg proizlazi ukupni rizični profil Društva, zajedno s analizama temeljem kojih je izrađeno predmetno izvješće;

- 1.2.uspostaviti sustav unutarnjih kontrola u poslovnom procesu prodaje u odnosu na vanjsku prodajnu mrežu na način da ista bude usklađena s odredbom članka 250. stavka 1. Zakona o osiguranju;

kao dokaz o provedbi naloženog, Društvo je dužno do 31.01.2013. dostaviti Izvješće o otklanjanju nepravilnosti zajedno sa dokazima o provedbi naloženog, kao i sa izvješćem interne revizije o usklađenosti vanjske prodajne mreže s odredbama Zakona o osiguranju u razdoblju od dana zaprimanja ovog Rješenja do 31.12.2012.;

- 1.3.unaprijediti sustav unutarnjih kontrola u procesu ugovaranja i sklapanja policica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i dostave podataka Hrvatskom uredu za osiguranje te osigurati primjenu internih akata kojima na odgovarajući način regulira sustav upravljanja rizicima u odnosu na navedeni proces, na način da:

- unaprijedi proces ugovaranja i sklapanja policica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti sukladno odredbama Uvjeta i Premijskog sustava obveznog osiguranja u prometu;
- provede korekciju svih 299 policica iz navedene vrste osiguranja za koje je Zapisnikom o pregledu poslovanja utvrđeno nepoštivanje Uvjeta i Cjenika premija za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti, sukladno odredbama Uvjeta i Premijskog sustava obveznog osiguranja u prometu;
- Hrvatskom uredu za osiguranje dostavi podatke o ispravljenim policama obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti koje su obuhvaćene korekcijom;

kao dokaze o provedbi naloženog, Društvo je dužno dostaviti:
do 31.01.2013. izvješće internog revizora o primjeni internih akata, Uvjeta i Cjenika premija za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti u razdoblju od dana zaprimanja ovog Rješenja do 31.12.2012. godine;
do 31.12.2012. dokaze o provedenim korekcijama policica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti i računovodstvenom evidentiranju istih;
do 31.01.2013. dokaze o dostavi podataka o ispravljenim policama obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti Hrvatskom uredu za osiguranje;

- 1.4.uskladiti i unaprijediti poslovni proces obrade šteta nastalih iz ugovora o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti, ugovora o kasko osiguranju motornih vozila i ugovora o osiguranju od rizika požara i nekih drugih rizika, na sljedeći način:

- 1.4.1. donijeti i primjenjivati interne akte kojima Društvo regulira obradu i likvidaciju šteta nastalih iz ugovora o kasko osiguranju motornih vozila i osiguranju od rizika požara i nekih drugih rizika s odredbama članka 943. Zakona o obveznim odnosima;

kao dokaz o izvršenju naloženog, Društvo je dužno do 31.01.2013. dostaviti interne akte iz ove točke te mišljenje internog revizora o usklađenju poslovnog procesa obrade šteta po vrstama osiguranja iz ove točke s odredbama članka 943. Zakona o obveznim odnosima u razdoblju od dana zaprimanja ovog rješenja do 31.12.2012.;

- 1.4.2. uskladiti interni akt naziva Proces obrade štete, kao i poslovni proces obrade šteta po policama obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti s Pravilnikom o obradi i likvidaciji šteta nastalih iz ugovora o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti u pogledu zakonskih rokova za rješavanje odštetnih zahtjeva i potrebne dokumentacije;

kao dokaz o izvršenju naloženog, Društvo je dužno do 31.01.2013. dostaviti interne akte iz ove točke te mišljenje internog revizora o međusobnoj usklađenosti istih te mišljenje o usklađenosti poslovnog procesa obrade šteta po vrsti osiguranja iz ove točke s odredbama članka 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu u razdoblju od dana zaprimanja ovog rješenja do 31.12.2012.;

- 1.4.3. bez odgode prestati koristiti obrazac naziva *Prijava i zahtjev za naknadu štete* te sastaviti na raspolaganje oštećenim osobama obrazac za prijavu štete koji ne sadrži klauzulu kojom oštećena osoba izjavljuje da mu se prije dostave računa popravka ne plaća nesporni iznos niti šalje ponuda;

kao dokaz o izvršenju naloženog, Društvo je dužno do 31.12.2012. dostaviti izvješće o provedbi naloženog zajedno s novim obrascem kojeg Društvo stavlja na raspolaganje oštećenim osobama za prijavu štete;

- 1.5. bez odgode prestati preuzimati obvezu plaćanja djelomičnog ili cjelokupnog iznosa premije osiguranja i davanja drugih pogodnosti ugovarateljima obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti na teret troškova Društva te osigurati primjenu „Naloga Društva za postupanje prilikom sklapanja ugovora o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti od 22.04.2011.“;

kao dokaz o provedbi naloženog, Društvo je dužno do 31.01.2013. dostaviti izvješće o provedbi naloženoga zajedno s mišljenjem internog revizora o usklađenosti poslovnog procesa sklapanja ugovora obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti sa cjenikom - premijskim sustavom Društva te člankom 8. stavkom 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, od dana zaprimanja ovog Rješenja do 31.12.2012. godine;

- 1.6. uspostaviti primjeren i efikasan sustav upravljanja kreditnim rizikom i rizikom koncentracije te unaprijediti proces odobravanja i praćenja ulaganja u zajmove iz imovine za pokriće tehničke pričuve te zajmove iz kapitala i ostalih sredstava s ciljem smanjenja izloženosti prema povezanim osobama (sukladno rješenju Agencije, KLASA: UP/1-041 -02/10-03/5, URBROJ: 326-213-10-6 od 22.07.2010. ; dalje u izreci: povezane osobe);

1.6.1. zabranjuje se Društvu sklapanje novih ugovora o zajmovima te prolongiranje i refinanciranje postojećih zajmova iz imovine za pokriće tehničke pričuve i imovine iz kapitala i ostalih sredstava povezanim osobama u razdoblju od dana primitka ovog Rješenja do 31.12.2016. godine;

kao dokaz o izvršenju naloženog, Društvo je dužno dostaviti:

- do 31.12.2012. Strategiju o smanjenju izloženosti ulaganja u zajmove prema povezanim osobama s jasno određenim mjerama, efektima, rokovima provedbe, dinamikom i projekcijama ukupnih ulaganja po kvartalima s pretpostavkama za razdoblje 31.12.2012.- 31.12.2016. sve s ciljem postizanja raznovrsnosti i disperzije ulaganja; polugodišnja izvješća Društva u razdoblju 31.12.2012.-31.12.2016. o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti te realizaciji navedene Strategije, zajedno s mišljenjem neovisnog ovlaštenog revizora o izvršenju naloga iz točke 1.6. i 1.6.1. najkasnije u roku mjesec dana od isteka polugodišta za koji se izvješće sastavlja.;

- 1.7. bez odgode donijeti i primjenjivati interni akt kojim se propisuje proces provođenja umanjenja vrijednosti zajmova, a posebno kriteriji, način, rokovi, učestalost te odgovorne osobe za provođenje umanjenja vrijednosti zajmova sukladno zahtjevima MRS-a 39;

kao dokaz o izvršenju naloženog, Društvo je dužno: do

30.11.2012. dostaviti navedeni interni akt,

provesti test umanjenja vrijednosti svih zajmova povezanim osobama sa stanjem na dan

- 31.12.2012,
do 31.01.2013. dostaviti izvješće o provedbi testa umanjenja vrijednosti po pojedinom zajmu, iz kojeg -će biti vidljive informacije razmatrane prilikom donošenja odluke o postojanju odnosno nepostojanju objektivnog dokaza za umanjenje vrijednosti kao i metode izračuna iznosa gubitka od umanjenja vrijednosti,
do 30.04.2013. dostaviti mišljenje neovisnog ovlaštenog revizora o rezultatima provedenog testa sukladno zahtjevima točaka 58. i 59. MRS-a 39.
2. Ovo rješenje neće se objaviti na internetskoj stranici Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga.

Obrazloženje

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Agencija) obavila je neposredni nadzor nad poslovanjem društva X. d.d., Z., (dalje u tekstu: Društvo), zaključno s 22.03.2012. Neposredni nadzor nad poslovanjem Društva obavljen je u dijelu upravljanja rizicima u poslovnom procesu osiguranja te u procesu ulaganja u zajmove. Nadzorom su obuhvaćena sljedeća područja poslovanja Društva:

I. Izvješće o upravljanju rizicima;

II. Unutarnja i vanjska prodajna mreža Društva;

III. Proces zaključivanja ugovora o osiguranju i proces obrade šteta:

1. Proces zaključivanja ugovora o obveznom osiguranju vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete trećim osobama sa osiguranjem osoba od posljedica nezgode u motornim vozilima i pri posebnim djelatnostima (vrste 10.01, 01.02) i proces obrade šteta;

2. Proces zaključivanja ugovora o kasko osiguranju cestovnih motornih vozila na vlastiti pogon i ostalih kasko osiguranja cestovnih vozila (vrste 03.01, 03.99) i proces obrade šteta;

3. Proces zaključivanja ugovora o osiguranju od požara i elementarnih šteta (vrste 08.01, 08.02, 08.99) i proces obrade šteta;

IV. Procedura formiranja i evidentiranja ispravka vrijednosti za potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja;

V. Troškovi poslovanja - Odobravanje gratis polica i ostalih pogodnosti prilikom sklapanja ugovora o osiguranju;

VI. Proces ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve, osim matematičke pričuve u zajmove osigurane založnim pravom na nekretnini, odnosno prijenosom prava vlasništva i proces ulaganja imovine iz kapitala i ostalih sredstava (osim imovine za pokriće matematičke pričuve i imovine za pokriće tehničke pričuve) u zajmove sa stanjem na 30.09.2011. i 31.12.2011.

Zapisnik o pregledu poslovanja od 22.03.2012. (KLASA: UP/I-041 -02/11-03/33, URBROJ: 326-211-12-6) dostavljen je Društvo na očitovanje u roku od osam dana od dana primitka istog. Umjesto očitovanja Društva potpisanog od strane članova Uprave Društva, Agencija je 06.04.2012. zaprimila podnesak potpisan od strane direktorice Sektora prodaje A. B. te 10.04.2012. podnesak potpisan od strane direktora Sektora financija T. Č. Telefonskim pozivom od 11.04.2012. te zaključkom od 25.04.2012. Društvo je pozvano ispraviti navedene podneske, pri čemu je zaključkom od 25.04.2012. obaviješteno da članovi uprave subjekta nadzora, sukladno članku 32. stavku 2. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09, dalje u tekstu: Zakon o općem upravnom postupku) moraju potpisati podneske upućene Agenciji te da će Agencija postupiti po stanju u spisu, ako Društvo u određenom roku ne dopuni prethodno navedene podneske. Međutim, Društvo nije dostavilo ispravak, već je podneskom od 02.05.2012. (potpisan od članova Uprave Društva) obavijestilo da drži da ispravak navedenih podnesaka nije potreban budući daje temeljem odredbe članka 36. Zakona o općem upravnom postupku dostavilo punomoć kojom ovlašćuje direktoricu Sektora prodaje A. B. i direktora Sektora financija T. Č. da zastupaju Društvo u upravnom postupku koji se vodi pri Agenciji.

Neposrednim nadzorom utvrđene su nezakonitosti i nepravilnosti, kao što je opisano u nastavku.

1.1. Neposrednim nadzorom, vezano za *proces upravljanja rizicima Društva* utvrđeno je da nisu izrađene službene analize/izvješća iz kojih bi se mogao utvrditi postupak procjene rizika, odnosno ocjena značajnosti pojedinih rizika definiranih Strategijom upravljanja rizicima na poslovanje Društva. Na navedeni način nije bilo moguće utvrditi ukupni rizični profil Društva, odnosno Agencija se nije mogla uvjeriti da li Društvo ima ispravno identificirane rizike, da li je ocjena rizika od strane Društva prikladna te da li mjere postavljene od strane Društva funkcioniraju.

Naime, Društvo je tijekom nadzora dostavilo Izvješće o upravljanju rizicima za 2010. od 12.03.2011. kojim je dan pregled sljedećih vrsta rizika: tržišni rizik, kreditni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, rizik koncentracije, strateški rizik ili rizik poslovnog okruženja, rizik osiguranja. U izvješću je dan opis

pojedinih vrsta rizika kojima je Društvo izloženo te kratki prikaz upravljanja istima. Međutim, niti u navedenom izvješću o rizicima za 2010., niti u dostavljenoj mapi rizika nije prikazana primjena metoda procjene rizika s ciljem ocjene značajnosti pojedinih vrsta rizika, čime nije u potpunosti ispunjen zahtjev iz točke 4.4. Smjernica za identificiranje, mjerenje i praćenje rizika kojima je u svojem poslovanju izloženo društvo za osiguranje odnosno društvo za reosiguranje, a što je potrebno za uspostavu efikasnog sustava upravljanja rizicima (dalje u tekstu: Smjernice Agencije) vezano za točku 4.2.2. Smjernica Agencije - Analiza i procjena rizika. Sukladno točki 4.4. Smjernica Agencije - Izvještavanje o upravljanju rizicima, društvo za osiguranje je dužno uspostaviti odgovarajući sustav izvještavanja o upravljanju rizicima na način da u odgovarajućim vremenskim razdobljima Uprava bude obaviještena o ukupnom rizičnom profilu društva i o stupnju ostvarenja ciljeva upravljanja rizicima postavljenih u Strategiji te razini do koje su postavljena ograničenja za preuzimanje rizika iskorištena. Izvješće Upravi izrađuje se najmanje jednom godišnje, a u posebnim situacijama se sastavljaju izvanredni izvještaji.

Nadzorom je utvrđeno kako je Društvo donijelo interne akte (Strategija upravljanja rizicima, Pravilnik o upravljanju rizicima te Politike upravljanja pojedinim vrstama rizika) kojima je propisan sustav upravljanja rizicima u Društvu te su isti u bitnom usklađeni sa Smjernicama Agencije. Međutim, utvrđeno je da Izvješće o rizicima za 2010. nije u potpunosti usklađeno sa Smjernicama Agencije u dijelu primjene metoda procjena rizika te da je u izradi Izvješće o upravljanju rizicima za 2011. te mapa rizika sa primjenom metoda procjene rizika. Naime, iako je Društvo bilo dužno najkasnije do 30.06.2010. uskladiti svoje poslovanje sa Smjernicama Agencije, nisu izrađene službene analize/izvješća iz kojih bi se mogao utvrditi postupak procjene rizika, odnosno ocjena značajnosti pojedinih rizika definiranih Strategijom upravljanja rizicima na poslovanje Društva. Sukladno Smjernicama Agencije, procjena rizika predstavlja mjerenje veličine potencijalnog gubitka kao i vjerojatnost njegova pojavljivanja. Analiza i procjena rizika imaju za cilj kvantitativnu i kvalitativnu procjenu potencijalnih i stvarnih odstupanja od poslovnih ciljeva zbog pojedinačnog odnosno sveukupnog rizika. Nadalje, izuzetno je bitno osigurati informiranost uprave društva o aktualnom rizičnom profilu, odnosno o mogućim gubicima iz pojedinačnih rizika kako bi uprava društva mogla adekvatno reagirati poduzimanjem mjera upravljanjem rizicima.

Sustav upravljanja rizicima podrazumijeva sveobuhvatno upravljanje rizikom koji obuhvaća utemeljene odluke uprave Društva, tekuću analizu u okviru ranog prepoznavanja rizika i operativne mjere za ovladavanje, kontrolu i uklanjanje i/ili financiranje rizika. Sustav upravljanja rizicima obuhvaća slijedeća područja: strategiju -upravljanja rizicima, organizacijski okvir, sustav ovladavanja i kontrole rizika, unutarnju reviziju, unutarnje kontrole.

Društvo se nije očitovalo na utvrđeno činjenično stanje u dijelu Izvješće o upravljanju rizicima, Zapisnika o pregledu poslovanja od 22.03.2012. Međutim, Društvo je Agenciji naknadno dostavilo podnesak od 06.04.2012. (zaprimljen 10.04.2012.) potpisan od strane direktora Sektora financija Društva – T. Č., u kojemu je kao dokaz o poduzetim radnjama Društva dostavljen Indikativni izračun adekvatnosti kapitala na 31.12.2011. sukladno Solvency II (QIS 5). Navedeni izračun predstavlja pripremu Društva za uvođenje novog regulatornog i zakonodavnog okvira društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje Solvency II, no s obzirom da Solvency II nije službeno u primjeni, navedeni indikativni izračun adekvatnosti kapitala nije predmet provedenog neposrednog nadzora. Rezultati Studije kvantitativnih utjecaja provedene u Republici Hrvatskoj temeljem podataka sa stanjem na 31.12.2010., a koja je provedena od strane društava za osiguranje odnosno društava za osiguranje na poziv Agencije, predstavljaju pripremu za uvođenje Solvency II u Republici Hrvatskoj te nisu predmet provedenog neposrednog nadzora nad Društvom. Iz navedenog razloga, dokumentacija dostavljena Agenciji u podnesku Društva ne prihvaća se kao valjani dokaz kojim bi Društvo opravdalo nadzorom utvrđene nepravilnosti u navedenom dijelu poslovanja.

Slijedom navedenog, temeljem odredbe članka 160. stavka 1. točka 8. Zakona o osiguranju („Narodne novine” broj 151/05, 87/08, 82/09, dalje u tekstu: Zakon o osiguranju), odlučeno je kao u točki 1.1. izreke ovog rješenja.

1.2. Neposrednim nadzorom, vezano za *vanjsku prodajnu mrežu Društva*, pregledom analitičkog prikaza konta br. 2700 - Obveze za provizije prema agencijama sa stanjem na 30.09.2011., razvrstanog po pribavljačima, sastavljenog za potrebe nadzora te uvidom u Registar zastupnika i posrednika Agencije utvrđeno je da su na istom kontu, između ostalog, evidentirane obveze za provizije na ime sljedećih pravnih osoba, odnosno obrta, koji ne posjeduju dozvolu Agencije za obavljanje djelatnosti zastupanja u osiguranju (4 od ukupno 94 osoba evidentiranih na navedenom kontu):

1. A. d.o.o.;
2. J.

3. K. d.o.o.;

4. P. d.o.o.

Navedena društva tijekom 2011. obavljala su za Društvo poslove zastupanja u osiguranju za što im je Društvo isplaćivalo proviziju, iako nikada nisu ishodila dozvolu Agencije za obavljanje istih poslova.

Društva A. d.o.o. i K. d.o.o. nikada nisu ishodila dozvolu Agencije za obavljanje djelatnosti zastupanja u osiguranju te su pri Sudskom registru trgovačkih društava u Republici Hrvatskoj registrirani za druge djelatnosti (A.: trgovina motornim vozilima, popravak motornih vozila; trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, osim trgovine motornim vozilima i motociklima; iznajmljivanje strojeva i opreme, bez rukovatelja; promidžba (reklama i propaganda); fotografske djelatnosti; posredovanje u osiguranju; zastupanje u osiguranju; prodaja ostataka uništenih osiguranih stvari; djelatnost unutrašnjih dekoratera; djelatnost organizatora sajмова, izložbi i kongresa; K. d.o.o.: kupnja i prodaja robe; djelatnost trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu; posredovanje i zastupanje u osiguranju; procjena štete; održavanje i popravak motornih vozila).

Tijekom nadzora, od Društva je zatraženo očitovanje o suradnji sa istim društvima, o čemu je priložena Izjava od 09.12.2011. kojom Društvo navodi daje 01.03.2009. sklopljen ugovor sa društvom A. d.o.o., čiji je osnivač i odgovorna osoba V. Č., koji posjeduje ovlaštenje za zastupanje u osiguranju ZO ..., a društvo je u opisu djelatnosti pri trgovačkom sudu imalo registriranu djelatnost zastupanja i posredovanja u osiguranju. Društvo navodi da je ugovor i dalje na snazi, s obzirom da je navedeno činjenično stanje utvrđeno prilikom potpisivanja ugovora te da nije bilo promjena stanja i upitnosti kompetentnosti V. Č. Opravdanje Društva nije prihvatljivo jer je Društvo 01.01.2011. sklopilo Ugovor o zastupanju u osiguranju, u trenutku kada je na snazi Zakon o osiguranju, sukladno kojem društvo za zastupanje djelatnost zastupanja u osiguranju mora obavljati kao isključivu djelatnost (članak 250. stavak 2.). Društvo je, sukladno načelu opreznog i savjesnog gospodarstvenika, trebalo zatražiti dozvolu za obavljanje djelatnosti zastupanja u osiguranju od društva A. d.o.o. ili provjeriti da li isto društvo posjeduje predmetnu dozvolu. Isplaćujući proviziju za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju društvu A. d.o.o., Društvo je prihvatilo činjenicu da društvo A. d.o.o. ne ispunjava zakonske uvjete koje mora primjenjivati društvo za zastupanje u osiguranju, a posebice izričite zakonske odredbe prema kojima društvo za zastupanje u osiguranju mora imati temeljni kapital u iznosu od 100.000 kn, zatim, osiguranje od dogovornosti obavljanja djelatnosti, dozvolu Agencije te prema kojima je obvezno redovito izvještavati Agenciju o svome financijskom položaju.

Vežano za očitovanje o suradnji sa društvom K. d.o.o., Društvo je navelo da je 03.01.2011. sklopljen ugovor sa istim društvom, koje zastupa direktor R. F. Poslove osiguranja obavljali su isključivo zaposlenici Društva, Podružnica Z., Zastupstvo K. te je dio poslova obavljala i zaposlenica društva K. d.o.o. koja ima ovlaštenje br. ... te s Društvom sklopljen ugovor o djelu. Naime, člankom 4. Ugovora o poslovnoj suradnji od 03.01.2011. propisano je da se Društvo obvezuje društvu K. d.o.o. za poslove „upućivanja“ klijenata plaćati naknadu od naplaćene premije. Citirani članak razrađuje naknadu prema vrstama osiguranja/rizika sa pripadajućim stopama naknade. Pored toga, Obračun naknade (provizije), priložen kao podloga isplate provizije na žiro-račun društva K. d.o.o. glasi isključivo na police osiguranja prema vrstama osiguranja navedenim u istom Obračunu. Slijedom opisanog, razvidno je da su bitni elementi Ugovora o poslovnoj suradnji sklopljenog između Društva i društva K. d.o.o. ujedno bitni elementi ugovora o zastupanju u osiguranju, a što se posebice očituje u odredbi članka 4. citiranog ugovora, kojim su definirane provizijske stope prema vrstama osiguranja/rizika, koje se kao takve koriste u ugovorima o zastupanju u osiguranju pri ugovaranju provizije. Osim toga, iznosi provizije na ime društva K. d.o.o. računovodstveno su evidentirani na ime obveza za provizije i troškova provizije, a ne na ime promidžbenih/marketinških aktivnosti ili kakvih drugih usluga dobavljača.

Društva P. d.o.o. i OBRT „J.“ također nikada nisu ishodila dozvolu Agencije za obavljanje djelatnosti zastupanja u osiguranju. Pri Sudskom registru trgovačkih društava u Republici Hrvatskoj društvo P. d.o.o. ima registriranje sljedeće djelatnosti: istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja; promidžba (reklama i propaganda); poslovi posredovanja u osiguranju; kupnja i prodaja robe; obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu; ugostiteljstvo: pružanje usluga smještaja i kampiranja, pripremanje hrane, pružanje usluga prehrane, pripremanje i usluživanje pićem i napicima; zastupanje stranih tvrtki. Zatim, prema podacima Obrtnog registra Ureda državne uprave u zagrebačkoj županiji od 19.12.2011., za subjekt „J.“ Obrt, kao pretežita djelatnost navedeno je prskanje i bojenje motornih vozila, a u opisu djelatnosti navedeno je sljedeće: održavanje i popravak karoserija motornih vozila; prskanje i bojenje motornih vozila; vuča motornih vozila i pomoć na cesti; zaštita od korozije motornih vozila; trgovina na veliko dijelovima i priborom za motorna vozila; trgovina na malo dijelovima i priborom za motorna vozila; ostali specijalizirani građevinski radovi (specijalno izvođenje i oprema) usluga auto-

dizalicom; djelatnosti agenata i posrednika osiguranja; ostale pomoćne djelatnosti u osiguranju.

Isplaćujući proviziju društvu P. d.o.o. za obavljene poslove zastupanja u osiguranju, Društvo je prihvatilo činjenicu da isto društvo ne ispunjava zakonske uvjete koje mora primjenjivati društvo za zastupanje u osiguranju, a posebice izričite zakonske odredbe prema kojima društvo za zastupanje u osiguranju mora imati temeljni kapital u iznosu od 100.000 kn, zatim, osiguranje od dogovornosti obavljanja djelatnosti, dozvolu Agencije te prema kojima je obvezno redovito izvještavati Agenciju o svome financijskom položaju.

Isto tako, Društvo je prihvatilo činjenicu da OBRT „J.“ ne ispunjava zakonske uvjete koje mora primjenjivati obrt za zastupanje u osiguranju, a posebice izričite zakonske odredbe prema kojima obrt za zastupanje u osiguranju mora imati osiguranje od dogovornosti obavljanja djelatnosti, dozvolu Agencije te prema kojima je obvezan redovito izvještavati Agenciju o svome financijskom položaju.

Zapisnikom o pregledu poslovanja zaključno je utvrđeno je da obračuni naknada, odnosno provizija, priloženi kao podloga isplate provizija na žiro-račune gore navedenih pravnih osoba, odnosno obrta, glase isključivo na police osiguranja, stoga je nedvojbeno da su isti obavljali poslove zastupanja u osiguranju, u smislu članka 233. stavka 1. Zakona o osiguranju, iako za iste poslove nisu imali dozvolu Agencije. Međutim, člankom 250. stavkom 1. Zakona o osiguranju propisano je da djelatnost zastupanja u osiguranju mogu obavljati: 1. društva za zastupanje u osiguranju sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja imaju dozvolu nadzornog tijela za obavljanje djelatnosti zastupanja u osiguranju, 2. obrti za zastupanje u osiguranju sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koji imaju dozvolu nadzornog tijela za obavljanje djelatnosti zastupanja u osiguranju, 3. društva za zastupanje u osiguranju države članice koje sukladno istom zakonu imaju pravo obavljati poslove zastupanja u osiguranju na području Republike Hrvatske neposredno ili preko podružnice. Iz citirane odredbe proizlazi da se provizija za zastupanje u osiguranju može isplaćivati samo navedenim osobama. Pored toga, člankom 258. Zakona o osiguranju, propisano je da društvo za osiguranje ne smije omogućiti da poslove zastupanja, odnosno posredovanja u osiguranju obavljaju druge osobe osim osoba iz članka 250. i 253. istog Zakona.

Efikanas sustav unutarnjih kontrola onemogućio bi postupanje Društva suprotno odredbi članka 258. istog Zakona.

Društvo se nije očitovalo na dio Zapisnika o pregledu poslovanja u kojemu je utvrđeno prethodno opisano činjenično stanje. Također, Društvo nije u naknadnim podnescima od 06.04.2012. i 10.04.2012. iznosilo primjedbe na Zapisnikom o poslovanju utvrđeno činjenično stanje.

Slijedom navedenog, temeljem odredbe članka 160. stavka 1. točka 8. Zakona o osiguranju, odlučeno je kao u točki 1.2. izreke ovog rješenja.

1.3. *Vežano za proces zaključivanja ugovora o obveznom osiguranju vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete trećim osobama sa osiguranjem osoba od posljedica nezgode u motornim vozilima i pri posebnim djelatnostima (vrsta 10.01 i 01.02) i djelovanje sustava unutarnjih kontrola*, neposrednim nadzorom utvrđeni su određeni propusti u djelovanju sustava unutarnjih kontrola Društva, a koji se očituju u tome što se Društvo prilikom sklapanja polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti nije pridržavalo Cjenika premija za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti u Republici Hrvatskoj i pripadajućih Uvjeta, a time i članka 8. stavka 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“ broj 151/05, 36/09, 75/09, dalje u tekstu: Zakon o obveznim osiguranjima u prometu), jer je 299 polica osiguranja od ukupnog nadzorom obuhvaćenog uzorka od 401 police sklopilo suprotno navedenom Cjeniku i Uvjetima Društva. Utvrđene nepravilnosti očite su te ih je tarifa Društva (kao društva za osiguranje čiji se portfelj najvećim dijelom odnosi na vrstu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti) mogla prepoznati.

Navedene nepravilnosti ukazuju na nepostojanje adekvatnog i u dovoljnoj mjeri efikasnog sustava unutarnjih kontrola u navedenim područjima poslovanja Društva. Unutarnje kontrole ugrađuju se u poslovne procese, a čine ih metode i postupci ugrađeni u organizaciju Društva. Usvaja ih Uprava Društva, kako bi osigurala neometano djelovanje svih poslovnih funkcija Društva, odnosno iste trebaju biti postavljene s ciljem ostvarivanja pouzdanosti financijskog izvještavanja, usklađenosti poslovanja sa zakonima i ostalom regulativom te učinkovitosti i djelotvornosti poslovnih operacija kao i zaštite imovine. Društvo nije uspostavilo u dovoljnoj mjeri efikasan sustav unutarnjih kontrola, odnosno nije odredilo osobu, prilagodilo informatički sustav ili na bilo koji drugi način osiguralo provođenje usvojenih internih akata i važećih zakona kojima se regulira poslovanje društva za osiguranje te su time članovi Uprave Društva postupili protivno odredbi članka 29. stavka 3. Zakona o osiguranju.

Naime, tijekom neposrednog nadzora provjereno je poštivanje Uvjeta i Cjenika premija za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti Društva za uzorak od 51 police obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti. Za 19 polica od nadzorom obuhvaćene 51 police, utvrđeno je nepoštivanje Cjenika premija za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i pripadajućih Uvjeta, čime je Društvo postupilo protivno odredbi članka 8. stavka 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu.

Zbog utvrđenih nepravilnosti, iz baze podataka Informacijskog centra pri Hrvatskom uredu za osiguranje naknadno je izuzet dodatni uzorak od 350 polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti sklopljenih u razdoblju siječanj-rujan 2011. Za 280 polica od nadzorom obuhvaćenih 350 polica, također je utvrđeno nepoštivanje Cjenika premija za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i pripadajućih Uvjeta, kao i članka 8. stavka 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Pored toga, prema Izračunu premije, sastavljenom od strane Društva za potrebe nadzora, Društvo je za 280 od ukupno 350 polica osiguranja (dodatni uzorak) zaračunalo bruto premiju u iznosu od 502.450 kn. Naime, da je Društvo nadzorom obuhvaćenih 280 polica osiguranja sklopilo sukladno Cjeniku premija i pripadajućim Uvjetima, zaračunata bruto premija po navedenim policama osiguranja iznosila bi ukupno 990.447 kn. Slijedom navedenog, Društvo je za uzorak od 280 polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, koje su sklopljene suprotno Cjeniku premija i pripadajućim Uvjetima, zaračunalo bruto premiju manju za iznos od 487.997 kn.

O opisanim nepravilnostima, Društvo se očitovalo tijekom nadzora Izjavom od 27.01.2012., navodeći slijedeće: „Tijekom poslovanja u 2011. godini Društvo je mjesečno, u prosjeku, sklapalo više od 37 tisuća polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti. Društvo udovoljava svim procedurama, izmjenama i naputcima dostave podataka o sklopljenim policama obveznog osiguranja, u informacijski sustav Hrvatskog ureda za osiguranje. Podaci o sklopljenim i izdanim policama unose se svakodnevno prilikom izrade, dok se fizički primjerci iste uz popratnu pripadajuću dokumentaciju dostavljaju/razdužuju i pregledavaju naknadno. Društvo je početkom 2011. godine počelo uvoditi novo programsko rješenje za izradu i izdavanje polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti koje je do pred kraj 2011. godine radilo paralelno sa starim programom. Kako zbog volumena sveukupnog posla tako i zbog organizacije tarife/kontrole, neke police su čekale neko vrijeme na dodatnu kontrolu odnosno eventualno moguće odobrenje nominiranog premijskog stupnja ili ispravak istog. Poslovanje u 2011. godini ukazalo je na činjenicu da tržišne okolnosti te dosadašnji kapacitet i način organizacije sustava tarife/kontrole trebaju prilagodbe u svrhu povećanja efikasnosti iste.

Društvo je pred kraj trećeg kvartala 2011. godine napravilo izmjene kako u organizacijskom smislu poslovanja sustava tarife/kontrole tako i u smislu kapaciteta odnosno povećanju broja ljudi koji će obavljati istu, a sve prema opsegu postojećeg posla. “

Zaključno, neposrednim nadzorom utvrđena je nepravilnost u smislu odstupanja od Cjenika premija za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i pripadajućih Uvjeta osiguranja, odnosno od pravila struke, i to za 280 od dodatnim uzorkom obuhvaćenih 350 polica osiguranja (80% istog uzorka). Isto tako, uzimajući u obzir i ostalih 19 od prethodnim uzorkom obuhvaćene 51 police osiguranja, za koje su tijekom nadzora također utvrđene nepravilnosti, u smislu odstupanja od Cjenika premija za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i pripadajućih Uvjeta osiguranja, zaključno je sveukupno 299 od nadzorom obuhvaćene 401 police osiguranja sklopljeno suprotno odredbama Cjenika premija i pripadajućih Uvjeta (74,5% sveukupnog uzorka). Iako je uzorak polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti odabran prema određenim kriterijima te se isti u usporedbi sa brojem sklopljenih polica navedene vrste osiguranja u razdoblju siječanj-rujan 2011. čini zanemarivim, utvrđeno je da je potrebno voditi posebnu brigu o sklapanju polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, s obzirom da se prema istima nakon isteka osigurateljnog razdoblja odobrava novi premijski stupanj. Slijedom opisanog, nastavilo bi se odobravanje premijskih stupnjeva temeljem polica osiguranja koje su sklopljene temeljem netočnih činjenica, što bi se loše reflektiralo na upravljanje osigurateljnim rizikom.

Nastavno na sve navedeno, neposrednim nadzorom utvrđeno je da Uprava Društva nije osigurala poslovanje Društva sukladno odredbi članka 8. stavka 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, a što je protivno članku 29. stavku 1. i stavku 3. Zakona o osiguranju.

Nadalje, Društvo nije imalo primjedbi na dio Zapisnika o pregledu poslovanja u kojemu je utvrđeno prethodno opisano činjenično stanje. Agenciji je naknadno dostavljen podnesak od 05.04.2012. potpisan od strane direktora Sektora prodaje Društva – A. B., u kojemu je Društvo dostavilo tablični prikaz s popisom polica osiguranja obuhvaćenih nadzorom za koje je utvrđeno da su sklopljene suprotno odredbama Cjenika i Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti, presliku internih procedura Proces pribave polica osiguranja od automobilske odgovornosti i presliku Cjenika premija za

obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti u Republici Hrvatskoj od 27.10.2010. Iz dostavljene dokumentacije nije razvidno je li Društvo provelo korekcije nadzorom obuhvaćenih polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u svojim poslovnim knjigama, s obzirom da nije dostavilo dokaz o provedenom računovodstvenom ispravku zaračunatih premija po 299 polica osiguranja za koje je nadzorom utvrđeno da su sklopljene protivno Cjeniku i Uvjetima za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti. Pored toga, Društvo također nije dostavilo niti potvrde Hrvatskog ureda za osiguranje o provedenim korekcijama za gore navedene police osiguranja, već je samo priložilo dokumentaciju koju su ovlaštene osobe Agencije prikupile tijekom obavljanja neposrednog nadzora. Iz tog razloga, dokumentacija dostavljena Agenciji u podnesku Društva ne prihvaća se kao valjani dokaz kojim bi Društvo opravdalo nadzorom utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti u navedenom dijelu poslovanja.

Slijedom navedenog, temeljem odredbe članka 160. stavka 1. točka 8. Zakona o osiguranju, odlučeno je kao u točki 1.3. izreke ovog rješenja.

1.4. Vezano za *proces obrade šteta*, kao interne akte koje Društvo primjenjuje u svom poslovanju prilikom nastanka štetnog događaja i likvidacije šteta nastalih po obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti (AO), osiguranju autokaska (AK) i osiguranju od rizika požara i nekih drugih rizika (POŽAR), Društvo je tijekom nadzora dostavilo sljedeću dokumentaciju:

1. Pravilnik o obradi i likvidaciji međunarodnih automobilskih šteta od lipnja 2010.;
2. Pravilnik o obradi i likvidaciji šteta nastalih iz ugovora o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti od prosinca 2010.;
3. Proces obrade šteta od ruj na 2011.;
4. Okružnicu broj: 01-02/10.

Tijekom nadzora dostavljena je Izjava u kojoj je navedeno kako Društvo nije donosilo zasebne pravilnike o obradi i likvidaciji šteta nastalih iz ugovora o kasko osiguranju motornih vozila i ugovora o osiguranju od rizika požara i nekih drugih rizika. Nadalje, navedeno je daje razlog taj što je uvjetima osiguranja i nerijetko posebnim ugovorima s osiguranicima reguliran postupak prijave i obrade šteta. Tijekom nadzora dostavljen je samo protokol prijave i obrade kasko šteta za vozila u odnosu na osiguranike društava I. d.o.o. i H. d.o.o. Uvidom u navedene protokole utvrđeno je da isti ne reguliraju postupak isplate nespornog dijela naknade štete u smislu članka 943. stavka 3. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, dalje u tekstu: Zakon o obveznim odnosima). Osim toga, navedeno očitovanje Društva nije prihvatljivo iz razloga što uvjeti osiguranja i posebni ugovori s osiguranicima samo reguliraju vanjski odnos, odnosno prava i obveze Društva i osiguranika, dok je potrebno, sukladno pravilima o upravljanju rizicima, regulirati i unutarnji odnos, odnosno obveze i prava zaposlenika Društva. Zaposlenicima Društva koji su uključeni u proces obrade šteta mora biti jasan proces obrade štete, odnosno svaki zaposlenik Društva mora biti upoznat s radnjama i koracima u procesu obrade štete kako bi se na pravilan način obradio odštetni zahtjev, upravljajući na odgovarajući način operativnim rizikom koji obuhvaća i pravni rizik. Isto je djelomično riješeno Procesom obrade šteta od rujna 2011. dostavljenim tijekom nadzora. Međutim, uvidom u navedeni Proces utvrđeno je da isti nije dovoljno razrađen. Primjerice, nije razvidno koja je dokumentacija potrebna uz odštetni zahtjev po određenoj vrsti osiguranja (osim AO za koju vrstu je Društvo dostavilo Pravilnik o obradi i likvidaciji šteta nastalih iz ugovora o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti od prosinca 2010.), a da bi se odštetni zahtjev mogao riješiti.

Uvidom u interni akt Društva naziva Proces obrade šteta od rujna 2011. utvrđeno je da je kao jedan od procesnih koraka definirana i isplata nespornog dijela naknade šteta za koju likvidator-pravnik izdaje nalog, a Odjel financija vrši plaćanje. Rokovi davanja naloga kako bi se nesporni dio naknade štete isplatio u zakonskom roku, kao i sami rokovi u kojima se mora izvršiti plaćanje nespornog dijela naknade štete, ako je nemoguće utvrditi konačni iznos štete, nisu navedeni. Također, u kontekstu opisa operativnog rizika nije uzet u obzir i pravni rizik koji podrazumijeva da Društvo ne isplati nesporni dio štete u slučaju da nije moguće utvrditi konačni iznos štete. Posljedično, ni opisane preventivne mjere ni detektivne mjere i kontrole ne uzimaju u obzir rizik neisplate nespornog dijela naknade štete u slučaju daje nemoguće utvrditi konačni iznos štete. Pravilnikom o obradi i likvidaciji šteta nastalih iz ugovora o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti propisana je isplata nespornog dijela naknade štete u članku 22. navedenog Pravilnika. Nastavno na sve navedeno, utvrđeno je kako je interni akt Društva naziva Proces obrade štete nepotpun te kako isti nije u potpunosti usklađen niti s Pravilnikom o obradi i likvidaciji šteta nastalih iz ugovora o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti niti sa člankom 12. stavkom 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (ako se šteta odnosi na AO) te člankom 943. stavkom 3. Zakona o obveznim odnosima (ako je šteta prijavljena po vrsti osiguranja različitoj od AO).

Isto tako, pregledom spisa šteta utvrđeno je da Društvo za prijavu štete po AO i AK koristi obrasce naziva Prijava i zahtjev za naknadu štete u kojemu je navedena klauzula prema kojoj oštećenik izjavljuje da mu

se prije dostave računa popravka ne plaća nesporni iznos niti šalje ponuda. Navedeno nije prihvatljivo iz razloga što je isplata nespornog dijela štete, sukladno članku 12. stavku 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, obveza ex lege, dakle nije dispozitivnog karaktera, te je stoga Društvo, bez obzira na prethodno navedenu klauzulu, mora izvršiti.

Navedenim propustima, Uprava Društva nije propisala usklađene te stoga ni adekvatne interne akte o procesu obrade štete, pa time ne upravlja poslovima osiguranja na odgovarajući način, u smislu točke II.3.2. i II.3.2.1. Smjernica Agencije.

Društvo se nije očitovalo na dio Zapisnika o pregledu poslovanja u kojemu je utvrđeno prethodno opisano činjenično stanje. Također, Društvo nije u naknadnim podnescima od 06.04.2012. i 10.04.2012. iznosilo primjedbe na Zapisnikom o pregledu poslovanja utvrđeno činjenično stanje.

Nadzorom je obuhvaćen 21 spis šteta izabran iz uzorka nadzorom obuhvaćenih polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti (dalje u tekstu: AO).

Pregledom spisa šteta br. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... te ... utvrđeno je daje Društvo pravovremeno riješilo odštetni zahtjev oštećenoga.

Uvidom u spis štete br. ... utvrđeno je daje Društvo zaprimilo odštetni zahtjev radi isplate naknade za imovinsku i neimovinsku štetu te je dostavilo utemeljeni odgovor u roku od 14 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva. Društvo je nakon isteka roka od 14 dana i roka od 30 dana isplatilo iznos naknade štete oštećenim osobama temeljem nagodbe. S obzirom da nije bilo moguće utvrditi visinu konačnog iznosa štete. Društvo je bilo dužno isplatiti nesporni dio iznosa naknade štete u roku od 14 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva u pogledu imovinske štete te nesporni dio naknade neimovinske štete u roku od 30 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva u pogledu neimovinske štete. Nastavno na navedeno, Društvo se nije pridržavalo članka 12. stavka 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu.

Uvidom u spis štete br. ... utvrđeno je daje Društvo zaprimilo odštetni zahtjev radi isplate naknade imovinske i neimovinske štete te dostavilo obrazloženu ponudu oštećeniku. U pogledu imovinske štete, iz spisa proizlazi da Društvo nije isplatilo nesporni dio naknade štete u roku od 14 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, a što je protivno članku 12. stavku 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu.

Uvidom u spis štete br. ... utvrđeno je daje Društvo zaprimilo odštetni zahtjev radi isplate naknade za imovinsku štetu. Iako je Društvo pravovremeno dostavilo utemeljeni odgovor, Društvo je nakon isteka roka iz članka 12. stavka 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, dostavilo ponudu te isplatilo naknadu štete oštećenome. S obzirom da Društvo nije bilo u mogućnosti utvrditi konačni iznos naknade štete, isto je imalo dužnost isplatiti nesporni dio naknade štete u roku od 14 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva. Na opisani način, Društvo je postupilo protivno članku 12. stavku 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu.

Iz spisa šteta br. ... i ... proizlazi da Društvo nije dostavilo obrazloženu ponudu niti utemeljeni odgovor u roku od 14 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva te je time povrijedilo članak 12. stavak 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Također, iz spisa proizlazi da je Društvo izvršilo izvid štete, obračunalo visinu štete te zaprimilo podatke o prometnoj nezgodi te je stoga moglo utvrditi svoju obvezu, kao i iznos naknade štete, odnosno barem nesporni dio naknade štete. Nastavno na navedeno, Društvo je bilo u mogućnosti pravovremeno isplatiti nesporni dio naknade štete u smislu članka 12. stavak 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Unatoč tome, Društvo je tek nakon isteka propisanog roka dostavilo nagodbu te isplatilo naknadu štete oštećenoj osobi.

Uvidom u spis štete br. ... utvrđeno je daje Društvo zaprimilo odštetni zahtjev radi isplate naknade za imovinsku štetu. Iako je Društvo pravovremeno dostavilo obrazloženu ponudu, Društvo je nakon isteka roka iz članka 12. stavka 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, oštećenome isplatilo naknadu štete. Društvo nije isplatilo nesporni dio naknade štete u roku od 14 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva te je na opisani način postupilo protivno članku 12. stavku 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu.

Uvidom u spis štete br. ... utvrđeno je daje Društvo zaprimilo odštetni zahtjev radi isplate naknade imovinske i neimovinske štete. Društvo je tek nakon isteka roka od 14 dana (a unutar 30 dana) od dana odštetnog zahtjeva propisanog člankom 12. stavkom 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu isplatilo iznos naknade štete. U pogledu imovinske štete, Društvo nije isplatilo nesporni dio naknade štete u roku od 14 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, a što je protivno članku 12. stavku 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu.

Uvidom u spise šteta br. ... i ..., utvrđeno je daje Društvo zaprimilo odštetni zahtjev radi isplate naknade za imovinsku štetu. Iz navedenog spisa proizlazi da su odgovornost ili visina štete sporne, a da Društvo nije u roku od 14 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva dostavilo utemeljeni odgovor te je na taj način prekršilo članak 12. stavak 1. alineju 2. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Tek nakon isteka roka iz članka 12. stavka 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, Društvo je dostavilo ponudu te isplatilo naknadu štete oštećenome.

Iz spisa šteta br. ... i ... proizlazi da Društvo nije dostavilo obrazloženu ponudu niti utemeljeni odgovor u roku od 14 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva te je time povrijedilo članak 12. stavak 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Također, iz spisa proizlazi daje Društvo izvršilo izvid štete te je stoga bilo u mogućnosti utvrditi svoju obvezu, kao i iznos naknade štete, odnosno barem nesporni dio naknade štete. Nastavno na navedeno, Društvo je bilo u mogućnosti pravovremeno isplatiti nesporni dio naknade štete u smislu članka 12. stavka 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Unatoč tome, Društvo je tek nakon isteka propisanog roka dostavilo nagodbu te isplatilo naknadu štete oštećenoj osobi.

Nepoštivanje obveza propisanih člankom 12. stavkom 1. i 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, Agencija ne može opravdati činjenicom što Društvo nije raspolagalo računom popravka šteta br. ..., ..., ... i Naime, Društvo je izvršilo izvid štete, obračunalo visinu štete te je imalo saznanja o visini nastale štete te je stoga bilo u mogućnosti pravovremeno isplatiti nesporni dio naknade štete.

Nastavno na navedeno, a vezano za spise šteta br. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... i ..., Društvo nije postupalo u propisanim rokovima te nije uspostavilo proces obrade štete koji je usklađen s člankom 12. stavcima 1. i 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, a koji uređuje poslovanje Društva, u smislu članka 29. stavka 1. Zakona o osiguranju.

S obzirom na prethodno utvrđene nepravilnosti, tijekom nadzora je zatražena Izjava Društva o načinu na koji Društvo postupaju sukladno zakonskim rokovima vezano za obradu i likvidaciju prijavljenih šteta te isplatu nespornog dijela štete po vrstama osiguranja AO, AK i POŽAR s posebnom definicijom dana zaprimanja odštetnog zahtjeva (odnosno datuma prijave kao što je navedeno u SIZIF aplikaciji), nespornog dijela naknade štete, konačnog iznosa naknade štete, konačnog iznosa naknade štete, ponude (kao stoje navedeno u SIZIF aplikaciji) i utemeljenog odgovora (kao što je navedeno u SIZIF aplikaciji).

Društvo je dostavilo traženu Izjavu iz koje proizlazi da danom zaprimanja odštetnog zahtjeva smatra „neposredno, poštom, mail-om, faksom“. Nastavno na navedeno, zaključeno je da je to dan kada je podnesen odštetni zahtjev te kada počinju rokovi propisani člankom 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu te člankom 943. Zakona o obveznim odnosima.

Također, u Izjavi dostavljenoj tijekom nadzora utvrđeno je da nesporni dio naknade štete predstavlja konačno utvrđivanje jednog dijela štete koji se specificira i konačno isplaćuje, dok se konačnim iznosom štete smatra iznos specificiran sporazumom kao konačni iznos obveze. Iz navedenoga proizlazi da je Društvo izjednačilo značaj nespornog dijela naknade štete te konačni iznos naknade štete, a što je protivno članku 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Naime, iz stavka 3. citiranog članka proizlazi da je potrebno razlikovati konačan iznos štete i nesporni iznos naknade štete. Nesporni iznos naknade štete isplaćuje se samo u slučaju kada nije moguće utvrditi visinu konačnog iznosa štete.

Nastavno na sve navedeno, Uprava Društva nije osigurala poslovanje Društva sukladno zakonima koji uređuju poslovanje Društva te je time povrijedila članak 29. stavak 1. Zakona o osiguranju.

Nadzorom je obuhvaćeno 12 spisa šteta izabranih iz uzorka nadzorom obuhvaćenih polica kasko osiguranja cestovnih motornih vozila na vlastiti pogon (dalje u tekstu: AK).

U odnosu na spise šteta broj ..., ... te ... utvrđeno je daje Društvo pravovremeno riješilo odštetni zahtjev, dok je u spisu štete broj ... neznatno prekoračilo rok od 30 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva za isplatu naknade štete.

Uvidom u spise šteta br. ..., ..., ..., ... te ... utvrđeno je daje za utvrđivanje iznosa naknade štete potrebno stanovito vrijeme, no kako Društvo nije dostavilo obavijest oštećenome da zahtjev nije osnovan, niti je u roku od 30 dana od primitka odštetnog zahtjeva isplatilo naknadu štete, u skladu sa člankom 943. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima. Nastavno na navedeno, Društvo je bilo dužno isplatiti nesporni dio svoje obveze na ime predujma u smislu članka 943. stavak 3. Zakona o obveznim odnosima, i to odmah bez odgađanja ako se iznos osiguravateljeve obveze ne može utvrditi u rokovima određenim u stavcima 1. i 2. članka 943. Zakona o obveznim odnosima. Unatoč tome, Društvo je tek nakon određenog vremena od dana isteka rokova propisanih člankom 943. stavkom 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima isplatilo naknadu štete po nagodbi.

Uvidom u spise šteta br. ..., ... te ... utvrđeno je da je za utvrđivanje iznosa naknade štete potrebno stanovito vrijeme, no kako Društvo nije dostavilo obavijest oštećeniku da zahtjev nije osnovan, niti je u roku od 30 dana od primitka odštetnog zahtjeva isplatilo naknadu štete, u skladu sa člankom 943. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima. Nastavno na navedeno, Društvo je bilo dužno isplatiti nesporni dio svoje obveze na ime predujma u smislu članka 943. stavak 3. Zakona o obveznim odnosima, i to odmah bez odgađanja ako se iznos osiguravateljeve obveze ne može utvrditi u rokovima određenim u stavcima 1. i 2. članka 943. Zakona o obveznim odnosima. Unatoč tome, Društvo i stanovito vrijeme nakon isteka rokova propisanih člankom 943. stavkom 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima čeka dostavu računa popravka.

Nepoštivanje isplate nespornog dijela naknade štete propisane člankom 943. stavak 3. Zakona o obveznim odnosima Agencija ne može opravdati činjenicom što Društvo nije raspolagalo računom popravka štete (šteta br. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ...). Naime, Društvo je izvršilo izvid štete te je imalo saznanja o visini nastale štete te mu je stoga bila omogućena pravovremena isplata nespornog dijela štete.

Nastavno na navedeno, a vezano za spise šteta br. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... te ..., Društvo nije postupalo u propisanim rokovima te nije uspostavilo proces obrade štete koji je usklađen s člankom 943. stavcima 1. do 3. Zakona o obveznim odnosima, a koji uređuje poslovanje Društva, u smislu članka 29. stavka 1. Zakona o osiguranju.

Nastavno na sve navedeno, Uprava Društva nije osigurala poslovanje Društva sukladno zakonima koji uređuju poslovanje Društva te je time povrijedila članak 29. stavak 1. Zakona o osiguranju.

Nadzorom je obuhvaćeno 6 spisa šteta izabranih iz uzorka nadzorom obuhvaćenih polica osiguranja požara (dalje u tekstu: Prilog spisi šteta POŽAR).

Pregledom spisa štete PO broj štete ... utvrđeno je daje Društvo izvršilo izvid štete te istome nije bilo potrebno stanovito vrijeme za utvrđivanje postojanja osiguravateljeve obveze ili njezina iznosa. U tom smislu, Društvo je dostavilo i nagodbu unutar zakonskog roka od 14 dana, računajući otkad je osiguratelj dobio obavijest da osigurani slučaj dogodio. Nastavno na navedeno, Društvo je, sukladno članku 943. stavku 1. Zakona o obveznim odnosima, trebalo isplatiti naknadu štete u roku od 14 dana, računajući otkad je osiguratelj dobio obavijest da se osigurani slučaj dogodio. Društvo je u pregledanom predmetu isplatilo naknadu štete tek nakon isteka roka propisanog člankom 943. stavkom 1. Zakona o obveznim odnosima (14 dana, računajući otkad je osiguratelj dobio obavijest da osigurani slučaj dogodio).

Pregledom spisa štete PO broj štete ... utvrđeno je daje za utvrđivanje osiguravateljeve obveze potrebno stanovito vrijeme, no kako Društvo nije oštećeniku isplatilo iznos naknade štete u roku od 30 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva, niti je dostavilo obavijest da zahtjev nije osnovan te je na opisani način povrijedilo članak 943. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima. Tek nakon proteka roka od 30 dana propisanog člankom 943. stavkom 2. Zakona o obveznim odnosima Društvo je isplatilo naknadu štete.

Uvidom u spise šteta PO broj štete ..., ... i ... utvrđeno je daje za utvrđivanje iznosa naknade štete potrebno stanovito vrijeme, no kako Društvo nije dostavilo obavijest oštećeniku da zahtjev nije osnovan, niti je isplatilo iznos naknade štete u roku od 30 dana od primitka odštetnog zahtjeva, kao što je propisano člankom 943. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima. Nastavno na navedeno, iz navedenih spisa proizlazi da se iznos osiguravateljeve obveze ne može utvrditi u roku od 30 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva te da je Društvo bilo dužno isplatiti nesporni dio svoje obveze na ime predujma, u smislu članka 943. stavak 3. Zakona o obveznim odnosima, i to odmah bez odgađanja. Unatoč tome, Društvo je tek nakon proteka određenog vremena od dana isteka roka propisanog člankom 943. stavkom 2. Zakona o obveznim odnosima isplatilo naknadu štete po nagodbi te je na opisani način povrijedilo članak 943. stavak 2. i 3. Zakona o obveznim odnosima.

U odnosu na spise šteta broj ... utvrđeno je daje Društvo pravovremeno otklonilo odštetni zahtjev.

Nastavno na navedeno, a vezano za spise šteta br. ..., ..., ..., ..., Društvo nije postupilo u propisanim rokovima te nije uspostavilo proces obrade štete koji je usklađen sa člankom 943. stavcima 1. do 3. Zakona o obveznim odnosima, a koji uređuje poslovanje Društva, u smislu članka 29. stavka 1. Zakona o osiguranju.

Nastavno na sve navedeno, Uprava Društva nije osigurala poslovanje Društva sukladno zakonima koji uređuju poslovanje Društva te je time povrijedila članak 29. stavak 1. Zakona o osiguranju. Društvo se nije očitovalo na dio Zapisnika o pregledu poslovanja u kojemu je utvrđeno prethodno opisano činjenično stanje.

Naknadnim podneskom od 10.04.2012. Društvo je dostavilo Izvještaj interne revizije za razdoblje srpanj-prosinac 2011. U navedenom izvješću navedeno je da je interna revizija obavljena 20.12.2011. u podružnici Zagreb, a da je predmet revizije bio utvrditi obavlja li se proces obrade, likvidacije i isplate šteta u skladu s Pravilnikom o obradi i likvidaciji šteta nastalih iz ugovora o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti te poštuju li se rokovi navedeni u Pravilniku. Promatrani uzorak likvidiranih šteta podružnice Zagreb je iz studenog 2011. godine. Pregled je obuhvatio 3 štete od kojih je kod jedne utvrđeno prekoračenje roka. Interni revizor nije naveo nikakvu preporuku.

Međutim, navedenim pregledom internog revizora nije moguće utvrditi da li je usklađen poslovni proces obrade šteta po obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti u pogledu zakonskih rokova za rješavanje odštetnih zahtjeva s odredbom članka 12. stavaka 1. i 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu iz razloga što se radilo o vrlo malom uzorku. Štoviše utvrđuje se nepravilnost, ali se unatoč tome nije dala preporuka niti se proširio uzorak radi daljnje provjere.

U skladu s načelom utvrđivanja materijalne istine iz članka 8. Zakona o općem upravnom postupku, na temelju činjeničnog stanja navedenog u Zapisniku o pregledu poslovanja (KLASA: UP/I-041-02/08-03/17, URBROJ: 326-112-09-2) od 15.01.2009. (dalje u tekstu: Zapisnik od 15.01.2009.) Agencija je donijela rješenje (KLASA: UP/I-041-02/08-03/17, URBROJ: 326-112-09-4) od 19.03.2009. (dalje u tekstu: Rješenje od 19.03.2009.). Zapisnik od 15.01.2009. izrađen je u vezi sa pregledom poslovanja Društva u razdoblju od 01.07.2007.-30.06.2008. radi utvrđenja posluje li Društvo u skladu s odredbama članka 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Rješenjem od 19.03.2009. Agencija je utvrdila da Društvo u postupku rješavanja pojedinačno navedenih odštetnih zahtjeva nije primjenjivalo postupke i rokove za njihovo rješavanje propisane člankom 12. stavkom 1. i 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Rješenje od 19.03.2009. je konačno i pravomoćno.

Rješenjem Agencije (KLASA: UP/I-041-02/10-03/1, URBROJ: 326-112-10-1) od 14.01.2010. (dalje u tekstu: Rješenje od 14.01.2010.) utvrđeno je da Društvo pri rješavanju odštetnih zahtjeva navedenih u Rješenju od 19.03.2009. nije oštećenim osobama dostavilo utemeljeni odgovor kada su odgovornost za naknadu štete i visina štete bili sporni i da oštećenim osobama nije isplatilo iznos nespornog iznosa naknade štete kao predujam, kada je to bilo dužno učiniti sukladno odredbama članka 12. stavak 1. stavak 3. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu. Rješenje od 14.01.2010. je konačno i pravomoćno te je Agencija u skladu s ovlastima iz odredbe članka 13. točka 2. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu javno objavila informaciju o nekorektnim postupanjima Društva u „Narodnim novinama“ broj 10/10.

Nastavno na sve navedeno, nedvojbeno je utvrđeno kako Uprava Društva nije osigurala poslovanje Društva sukladno zakonima koji uređuju poslovanje Društva te je time povrijedila članak 29. stavak 1. Zakona o osiguranju.

Slijedom navedenog, temeljem odredbe članka 160. stavka 1. točka 8. Zakona o osiguranju, odlučeno je kao u točki 1.4. izreke ovog rješenja.

1.5. Provedenim neposrednim nadzorom, vezano za *Troškove poslovanja - Odobravanje gratis polica i ostalih pogodnosti prilikom sklapanja ugovora o osiguranju*, utvrđeno je daje Društvo postupilo protivno odredbi članka 29. stavka 1. Zakona o osiguranju, a u vezi s člankom 8. stavkom 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu te s člankom 17. Zakona o osiguranju jer je ukupno 87 polica obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti izdalo uz odobrenje pogodnosti (73 police po kojima je Društvo na teret svojih troškova odobravalo djelomične ili cjelokupne iznose premije osiguranja i 14 polica po kojima je Društvo na teret svojih troškova odobravalo pogodnosti, odnosno usluge točenja goriva i prijevoza vozila po računima).

Zapisnikom o pregledu poslovanja od od 22.03.2012. utvrđeno je daje Društvo u razdoblju 01.01.-31.12.2010. kao i u razdoblju 01.01.-31.12.2011. odobravalo gratise i pogodnosti ugovarateljima obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti (djelomične ili cjelokupne iznose premije osiguranja po policama osiguranja, usluge točenja goriva, usluge prijevoza vozila) na teret troškova poslovanja, suprotno svojim Cjenicima premija i Uvjetima te je na taj način postupilo protivno Zakonu o obveznim osiguranjima u prometu te protivno Nalogu Društva za postupanje prilikom sklapanja ugovora o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti od 22.04.2011. Naime, navedenim Nalogom Društva je između ostalog, navedeno sljedeće: „...zabranjuje se ostvarivanje bilo kakvih pogodnosti u načinu plaćanja i/ili popusta na premiju obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti, odnosno na premiju bilo koje druge vrste osiguranja, a koja pogodnost u načinu plaćanja ili popust nisu predviđeni vlastitim cjenikom premije za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti ili cjenikom premije druge vrste osiguranja, darovanja usluga i/ili popusta na određenu uslugu ili ostvarivanje financijske ili bilo kakve

druge pogodnosti te darovanje police bilo koje vrste osiguranja../

Iako je prema navodima Društva odobravanje gratisa i pogodnosti ugovarateljima obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti imalo za cilj zadržavanje konkurentnosti u odnosu na ponašanje tržišnih takmaca te iako je uočen pad predmetnih troškova evidentiranih u poslovnim knjigama Društva u razdoblju 01.01.-31.12.2011. u odnosu na razdoblje 01.01.-31.12.2010. (osobito u razdoblju nakon donošenja Mišljenja Agencije i Naloga Društva), isto ne opravdava kršenje Zakona o obveznim osiguranjima u prometu te Cjenika i Uvjeta Društva. Člankom 8. stavkom 1. Zakona o obveznom osiguranju u prometu propisano daje Društvo dužno sklopiti ugovor o osiguranju sukladno istom Zakonu i uvjetima za osiguranje odnosno cjenicima premija osiguranja. Na navedeni način, Društvo je postupilo protivno vlastitim cjenicima, ekonomskim načelima, pravilima struke osiguranja te dobrim poslovnim običajima jer od ugovaratelja osiguranja nije zahtijevalo isplatu cjelokupne premije osiguranja, odnosno zahtijevalo je cjelokupnu premiju uz odobrenje poklona i popusta, unatoč tome što je jedna od karakteristika ugovora o osiguranju naplativost, pa za opisano postupanje Društva nije postojao ni pravni ni ekonomski interes.

Isto tako, ne prihvaća se kao opravdanje tvrdnja Društva da se isto nije pridržavalo zakonskih odredbi iz razloga što se ostala društva za osiguranje na tržištu osiguranja Republike Hrvatske nisu pridržavala Mišljenja Agencije. Naime, Mišljenje Agencije samo konstatira zakonske odredbe, a Društvo je bilo dužno i prije donošenja istog pridržavati se zakonskih odredbi.

Društvo se nije očitovalo na dio Zapisnika o pregledu poslovanja u kojemu je utvrđeno prethodno opisano činjenično stanje. Također, Društvo nije u naknadnim podnescima od 06.04.2012. i 10.04.2012. iznosilo primjedbe na Zapisnikom o pregledu poslovanja utvrđeno činjenično stanje.

Slijedom navedenog, temeljem odredbe članka 160. stavka 1. točka 8. Zakona o osiguranju, odlučeno je kao u točki 1.5. izreke ovog rješenja.

1.6. Nadzorom je obuhvaćena provjera *izloženosti Društva prema povezanim osobama vezano za ulaganja u zajmove (ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve i ulaganja iz kapitala i ostalih sredstava) sa stanjem na 30.09.2011. te sa stanjem na 31.12.2011.* Utvrđeno je daje Društvo uspostavilo proces ulaganja u zajmove na način da je gotovo 100% zajmova osiguranih založnim pravom na nekretnini, odnosno prijenosom prava vlasništva (na 30.09.2011. iznos od 822.831.038 kn; na 31.12.2011. iznos od 849.137.172 kn) odobrilo povezanim osobama prema rješenju Agencije (KLASA: UP/I-041-02/10-03/5, URBROJ: 326-213-10-6) od 22.07.2010. (dalje u tekstu: Rješenje od 22.07.2010.), čime se izložilo značajnom riziku koncentracije.

Rješenjem od 22.07.2010. Agencija je utvrdila da su Društvo i društva J. d.d., S. d.d., K. d.d., E. d.o.o., D. d.d., G. d.d., U. d.d., S. d.d., Š. d.d., R. d.d., I. d.d., L. d.o.o., M. d.o.o., O. d.o.o., G. d.o.o., N. d.o.o., Ž. d.d., B. d.d., S. d.d., Z., T. d.d. te Y. d.o.o. (dalje u tekstu: Povezana društva) međusobno povezana zajedničkim vođenjem, .upravljanjem) kapitalom tako da zajedno stvaraju poslovnu politiku i djeluju usklađeno u namjeri postizanja zajedničkih poslovnih ciljeva prema članku 10. stavku 1. alineji 1. Zakona o osiguranju. Osim toga, društva su prema članku 10. stavku 2. alineji 6. Zakona o osiguranju, povezana, tako da čine koncem ravnopravnih osoba sukladno članku 476. stavku 2. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj 111/93, 34/99, 118/03, 107/07, 146/08 i 137/09; dalje u tekstu: Zakon o trgovačkim društvima). Utvrđeno je da su Povezana društva povezana jedinstvenim vođenjem, upravljanjem, -kapitalom i na drugi način tako da zajedno stvaraju poslovnu politiku i djeluju usklađeno u namjeri postizanja zajedničkih poslovnih ciljeva. Osim toga, Agencija je utvrdila da ne postoji pisani ugovor temeljem kojeg Povezana društva zajednički nastupaju te je stoga Rješenjem od 22.07.2010. utvrđeno postojanje faktičnog koncerna koji je nastao na temelju faktične snage usklađenog postupanja. Agencije utvrdila daje cilj povezivanja stvaranje zajedničke poslovne politike i postignuće zajedničkih poslovnih ciljeva zajedničkim korištenjem stručnih, tehnoloških i financijskih resursa u obavljanju poslova osiguranja te drugim poslovima usko vezanim uz osiguranje vozila, imovine, životnog i zdravstvenog osiguranja te drugih financijskih usluga (bankarske usluge, osiguranje, ulaganje u investicijske fondove, usluge investicijskog društva). Prethodno navedeno potvrđuju utvrđena bitna područja poslovanja, i to organizacija, personalne politike, prodaja i prodajne politike, marketing te investicijske i financijske politike na kojim područjima Povezana društva djeluju zajednički u planiranju, provođenju i kontroli bitnih područja poslovanja, bez obzira na pravnu samostalnost pojedinih društava koncerna, i to kao gospodarska cjelina u kojoj postoji trajno i ujednačeno jedinstveno vođenje. Rješenje od 22.07.2010. je uredno dostavljeno Društvu te je isto konačno i pravomoćno.

Naime, Prema Financijskom i statističkom izvješću Društva za razdoblje 01.01.-30.09.2011. (KLASA: UP/I-041-02/09-03/20, URBROJ: 383-211-11-39) Društvo je na 30.09.2011. uložilo u zajmove osigurane

založnim pravom na nekretnini, odnosno prijenosom prava vlasništva u ukupnom iznosu od 131.143.418 kn (obrazac PU-2) te u iste zajmove iz kapitala i ostalih sredstava u ukupnom iznosu od 698.204.991 kn (obrazac PU-3). Uvidom u obrazac Ali - Zajmovi osigurani založnim pravom na nekretnini, odnosno prijenosom prava vlasništva razvidno je da se svih 5 zajmova u ukupnom iznosu od 131.143.418 kn iskazanih u obrascu PU-2 te 36 zajmova (od ukupno 56 zajmova) u ukupnom iznosu od 691.687.620 kn iskazanih u obrascu PU-3 odnosi na ulaganja u Povezana društva. Zaključno, ukupna ulaganja Društva u zajmove osigurane založnim pravom na nekretnini, odnosno prijenosom prava vlasništva Povezanim društvima na 30.09.2011. iznose ukupno 822.831.038 kn što čini 99,21% ukupnog portfelja zajmova osiguranih založnim pravom na nekretnini Društva (ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve i ulaganja imovine iz kapitala i ostalih sredstava).

Zatim, prema Financijskom i statističkom izvješću Društva za razdoblje 01.01.-31.12.2011. (KLASA: 400-04/11-04/18, URBROJ: 383-213-12-35) Društvo je na 31.12.2011. uložilo u zajmove osigurane založnim pravom na nekretnini, odnosno prijenosom prava vlasništva u ukupnom iznosu od 145.439.458 kn (obrazac PU-2) te u iste zajmove iz kapitala i ostalih sredstava u ukupnom iznosu od 709.482.275 kn (obrazac PU-3). Uvidom u obrazac A11 - Zajmovi osigurani založnim pravom na nekretnini, odnosno prijenosom prava vlasništva razvidno je da se svih 5 zajmova u ukupnom iznosu od 145.439.458 kn iskazanih u obrascu PU-2 te 38 zajmova (od ukupno 61 zajma) u ukupnom iznosu od 703.697.714 kn iskazanih u obrascu PU-3 odnosi na ulaganja u Povezana društva. Zaključno, ukupna ulaganja Društva u zajmove osigurane založnim pravom na nekretnini, odnosno prijenosom prava vlasništva Povezanim društvima na 31.12.2011. iznose ukupno 849.137.172 kn što čini 99,32% ukupnog portfelja zajmova osiguranih založnim pravom na nekretnini Društva (ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve i ulaganja imovine iz kapitala i ostalih sredstava).

Pored toga, za nadzorom obuhvaćene zajmove (zajmoprimac T. Ugovor TP- ..., zajmoprimac D. Ugovor TP-..., zajmoprimac E. D.O.O. Ugovor ..., zajmoprimac H. Ugovor TP-..., zajmoprimac Š. Ugovor TP-..., zajmoprimac M. d.o.o. Ugovor K-..., zajmoprimac E. d.o.o. Ugovor K-..., zajmoprimac T. d.o.o. Ugovor K-..., zajmoprimac E. d.o.o. Ugovor K-..., zajmoprimac D. Ugovor TP-..., zajmoprimac N. d.o.o. Ugovor TP- ..., zajmoprimac Š. Ugovor TP-...) utvrđeno je i sljedeće:

- za nadzorom obuhvaćene zajmove iskazane kao ulaganje imovine za pokriće tehničke pričuve, a za koje Društvo posjeduje pisane izjave kojima se zajmoprimac odriče svih prava kompenzacije, zadržanja ili ostalih prava na teret Društva vezano za povrat zajma (izjave priložene za sve nadzorom obuhvaćene zajmove iskazane u obrascu PU-2) Društvo je tijekom 2010. i 2011. izvršilo sljedeće kompenzacije: po Ugovoru o zajmu TP-...-I zajmoprimca T. d.o.o. tijekom 2011. kompenzacije na ime glavnice u ukupnom iznosu od 444.550 kn te tijekom 2010. i 2011. kompenzacije na ime kamata u ukupnom iznosu od 1.466.218 kn, po Ugovoru o zajmu TP-... zajmoprimca D. d.d. tijekom 2010. i 2011. kompenzacije na ime kamata u ukupnom iznosu od 1.149.431 kn, po Ugovoru o zajmu TP-... zajmoprimca Š. d.d. tijekom 2011. kompenzacije na ime kamata u ukupnom iznosu od 114.904 kn. Ugovorne strane nisu se pridržavale navedenih izjava kojima se zajmoprimac odriče svih prava kompenzacije, zadržanja ili ostalih prava na teret Društva vezano za povrat zajma. Nedvojbeno je utvrđeno da Društvo ne primjenjuje izjave kojima se zajmoprimac odriče svih prava kompenzacije, zadržanja ili ostalih prava na teret Društva vezano za povrat zajma, iako je člankom 20. stavkom 2. Pravilnika o vrstama i obilježjima imovine za pokriće tehničkih pričuva, pravilima” za disperziju i ograničenje ulaganja imovine za pokriće tehničkih pričuva, njihovom vrednovanju, usklađenosti, pravilima za upotrebu izvedenih financijskih instrumenata te načinu i rokovima izvješćivanja („Narodne novine“ br. 119/09, 155/09, 01/12, dalje u tekstu: Pravilnik Agencije) samo propisano da je društvo za osiguranje dužno pribaviti izjavu zajmoprimca u pismenom obliku kojom se zajmoprimac odriče svih prava kompenzacije, prava zadržanja te ostalih prava na teret društva za osiguranje, potrebno je uzeti u obzir svrhu istoga. S obzirom daje svrha članka 20. stavka 2. citiranog Pravilnika Agencije sprječavanje nastanka svih prava kompenzacije, zadržanja ili ostalih prava zajmoprimca na teret Društva vezano za povrat zajma, Društvo je protupravno sklapalo izjave o kompenzaciji i stavljalo van snage izjavu u smislu članka 20. stavka 2. citiranog Pravilnika Agencije te je na taj način povrijedilo članak 20. stavak 2. istog Pravilnika. S obzirom daje Društvo unatoč članka 20. stavka 2. citiranog Pravilnika Agencije i dalje izvršavalo kompenzacije na ime glavnice i kamata utvrđeno je da Društvo nije ispunilo uvjet iz članka 20. stavka 2. Pravilnika Agencije;

- sredstva po predmetnim zajmovima najvećim dijelom nisu isplaćivana (nema novčanog toka), već su ista odobravana putem donosa sa drugih Ugovora o zajmu istog zajmoprimca, pripisima kamata glavnica istog zajma ili drugih zajmova istog zajmoprimca, kompenzacijama te manjim dijelom putem isplata preko žiro računa;

- vezano za otplatu zajmova, rokovi povrata zajma prolongiraju se putem dodataka Ugovora bez pisanih analiza, odnosno obrazloženja prolongata. Međutim, sukladno otplatnim planovima, početkom 2012. započeta je otplata slijedećih zajmova, na način daje ostvaren novčani tok: zajmoprimca T. d.o.o. po Ugovoru br. TP-... (PU-2), zajmoprimca D. d.d. po Ugovoru br. TP- ... (PU-2), zajmoprimca E. d.o.o. po Ugovoru br. TP-... (PU-2), zajmoprimca D. d.d. po Ugovoru br. TP-... (PU-2). Također, otplata zajma za zajmoprimca N. d.o.o. po Ugovoru br. TP-... (PU-3) započeta 31.12.2010. (putem pripisa i kompenzacija) nastavljena je i u 2012. (ostvarenje novčani tok);

- kamate po zajmovima pripisuju se glavnica zajmova ili glavnica drugih zajmova istog zajmoprimca ili se zatvaraju kompenzacijama, odnosno do početka 2012. nije bilo novčanog toka;

- bonitet zajmoprimaca je upitan i ukazuje na slabe financijske pokazatelje zajmoprimaca, odnosno i samo Društvo u pojedinim procjenama boniteta navodi kako se kod plasmana ne vodi prvenstveno bonitetom zajmoprimaca, već prihodima od komercijalizacije pojedinih nekretnina/projekata. Odnosno, Društvo se prilikom odobravanja zajmova te prolongiranja otplate istih nije vodilo bonitetom zajmoprimaca, odnosno povratom zajmova temeljem financijske snage zajmoprimaca, već se sigurnost povrata prvenstveno mjeri vrijednošću nekretnina koje služe kao kolateral (hipoteka) te komercijalizaciji istih. Društvo nije uspostavilo adekvatan proces odobravanja/prolongiranja i naknadnog praćenja zajmova, uzimajući u obzir financijske pokazatelje i bonitet zajmoprimaca u trenutku odobrenja/prolongiranja zajmova. Procjene boniteta nisu dovoljno detaljne i precizne, već sadrže samo osnovne financijske pokazatelje bez ikakvih drugih informacija o zajmoprimcu te ne postoje jasno definirani kriteriji koji se uzimaju u obzir prilikom procjene boniteta zajmoprimca. Pored toga, Društvo pri odobrenju zajmova donosi pozitivne odluke, i to ponajviše samo na temelju pruženih instrumenata osiguranja (hipoteka na nekretninama) jer je očito da se Društvo ne bi moglo naplatiti iz redovnog novčanog toka zajmoprimca te da bi se naplatilo tek u dužem vremenskom periodu putem hipoteka. Sukladno ekonomskim načelima (članak 17. stavak 1. Zakona o osiguranju) Društvo se prilikom analize odobrenja/prolongiranja zajmova mora rukovoditi primamo kreditnom sposobnošću zajmoprimca, a ne instrumentom osiguranja, a što je upravo svrha procjena boniteta koje su uslijedile tek u 2011. (nakon sklapanja ugovora o zajmu);

- Društvo ne provodi umanjenje vrijednosti zajmova niti procjenjuje postoji li objektivan dokaz za isto, odnosno Društvo nema propisan način i učestalost provođenja umanjenja vrijednosti financijske imovine sukladno zahtjevima MRS-a 39 točke 58. i 59., iako su utvrđene dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza koje se u konkretnim slučajevima odnose na nesposobnost podmirivanja obveza prema Društvu s osnove glavnice i kamata, i to u ugovorenim iznosima i rokovima, a samo iznimno i povremeno podmiruje po isteku dospjeća. Ne smatra se da urednost dužnika u podmirivanju obveza postoji u slučajevima odobravanja novih u zamjenu za postojeće zajmove (obnavljanje zajmova) ili konstantno prolongiranje istih. Prilikom odobravanja zajmova (ili donosa sa prethodnih ugovora) Društvo je bilo upoznato sa slabim financijskim pokazateljima zajmoprimaca pa je time moglo očekivati neurednosti u podmirivanju dužnikovih obveza. Umjesto da se sukladno ekonomskim načelima prolongiralo, odnosno obnavljalo zajmove samo u iznimnim situacijama, kod Društva je uslijedila praksa prolongiranja roka povrata zajmova ili zatvaranja istih putem pripisa na druge ugovore o zajmu. S obzirom na navedene činjenice, Društvo je, prema pravilima dobrog i savjesnog gospodarstvenika, trebalo uzeti u obzir procjenjivanje nadoknadivosti plasmana, prema jasno definiranim kriterijima;

- Društvo ne provodi pisane analize ulaganja u zajmove vezano za provedbu preventivnih i detektivnih kontrola rizika sukladno internom aktu Proces ulaganja u zajmove te Politici upravljanja kreditnim rizikom te nije razvilo svijest o upravljanju rizicima;

- utvrđen je izraženi rizik koncentracije u smislu ukupne izloženosti Društva prema zajmoprimcima - Povezanim društvima, pri čemu je utvrđena najveća izloženost Društva prema zajmoprimcu E. d.o.o. (na 30.09.2011.) i zajmoprimcu T.d.o.o. (na 31.12.2011.).

Iz svega prethodno navedenog proizlazi da Društvo nije uspostavilo u potpunosti zadovoljavajući proces odobravanja, prolongiranja i praćenja ukupnih ulaganja u zajmove, odnosno da ne upravlja na odgovarajući način kreditnim rizikom te rizikom koncentracije. Upravljanje kreditnim rizikom nije u potpunosti primjereno vrsti, opsegu i kompleksnosti poslovanja Društva te je potrebno poboljšati kreditni proces s ciljem efikasnijeg upravljanja i identifikacije kreditnog rizika. Naime, ulaganja u zajmove Povezanim društvima predstavljaju jedan rizik, odnosno rizik koncentracije, a kojim Društvo nije na odgovarajući način upravljalo. Na opisani način članovi Uprave Društva postupili su suprotno članku 29. stavku 2. Zakona o osiguranju.

Odredba članka 3. stavaka 2. Pravilnika Agencije donesena na temelju članka 101. stavka 1. točke 6.

Zakona o osiguranju obvezuje društva za osiguranje da kod izbora vrste ulaganja imovine za pokriće tehničke, odnosno matematičke pričuve uzimaju u obzir vrstu poslova osiguranja koje obavlja s time daje zajamčena sigurnost, isplativost i tržišnost ulaganja te odgovarajuća raznovrsnost i disperzija ulaganja. Člankom 7. istog Pravilnika nadalje se razrađuju načela raznovrsnosti i disperzije ulaganja. Odnosno, društvo za osiguranje prilikom ulaganja imovine za pokriće tehničke, odnosno matematičke pričuve rukovodi se načelima raznovrsnosti i disperzije ulaganja imovine kojima je cilj očuvanje vrijednosti imovine te ograničenje rizika gubitaka od ulaganja tako da, u okviru zakonskih ograničenja, bilo koja vrsta imovine, tržišta ili druga ulaganja nemaju prevladavajući utjecaj u cjelokupnoj strukturi imovine za pokriće tehničke, odnosno matematičke pričuve. Kao jedan od kriterija kojima se društvo za osiguranje rukovodi prilikom izbora vrste imovine za pokriće tehničke, odnosno matematičke pričuve može biti međuodnos između različitih vrsta ulaganja.

S obzirom daje Zapisnikom o pregledu poslovanja nedvojbeno utvrđeno daje Društvo uspostavilo proces ukupnih ulaganja na način daje na 30.09.2011. iskazalo ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve te ulaganja imovine iz kapitala i ostalih sredstava u Povezana društva u ukupnom iznosu od 1.469.250.539 kn, što čini 61,45%~ukupnih ulaganja te daje također na 31.12.2011. iskazalo ukupna ulaganja (ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve te ulaganja imovine iz kapitala i ostalih sredstava) u Povezana društva u ukupnom iznosu od 1.454.036.011 kn ili 59,44% ukupnih ulaganja, čime je izloženo visokom koncentracijskom riziku u pogledu ulaganja u Povezana društva, a što je protivno načelima ulaganja propisanim Zakonom o osiguranju i Pravilnikom Agencije.

Društvo se nije očitovalo na dio Zapisnika o pregledu poslovanja u kojemu je utvrđeno prethodno opisano činjenično stanje. Društvo je u naknadnom podnesku od 10.04.2012., vezano uz proces ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve, osim matematičke pričuve u zajmove osigurane založnim pravom na nekretnini, odnosno prijenosom prava vlasništva i proces ulaganja imovine iz kapitala i ostalih sredstava (osim imovine za pokriće matematičke pričuve i imovine za pokriće tehničke pričuve) u zajmove sa stanjem na 30.09.2011. i 31.12.2011. dostavilo sljedeće: Reviziju procjene tržišne vrijednosti - poslovna zgrada, Z., Reviziju procjene tržišne vrijednosti - poslovna zgrada E., O., Rješenje o pripajanju D. d.d. – Š. d.d., Rješenje o pripajanju T. d.o.o.- N. d.o.o. i Izvještaj interne revizije za razdoblje srpanj-prosinac 2011.

Pregledom cjelokupne dokumentacije utvrđeno je da Društvo nije uspostavilo primjeren i efikasan sustav upravljanja kreditnim rizikom i rizikom koncentracije, nije smanjilo izloženost ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve i ulaganja imovine iz kapitala i ostalih sredstava u zajmove prema Povezanim društvima, nije unaprijedilo proces odobravanja i praćenja ulaganja u zajmove iz imovine za pokriće tehničke pričuve te zajmova iz kapitala i ostalih sredstava, kako bi na primjeren i efikasan način te način prikladan vlastitom rizičnom profilu upravljalo kreditnim rizikom i rizikom koncentracije.

Agencija napominje da se nakon dostave zadnjeg Izvješća iz točke 1.6. i 1.6.1. rješenja u smislu Zakona o osiguranju, a ukoliko Agencija ne donese rješenje kojim će naložiti dopunu izvješća i odredi rok za dopunu u smislu članka 161. stavak 4. Zakon o osiguranju utoliko će se smatrati da su nepravilnosti otklonjene.

Slijedom navedenog, temeljem odredbe članka 160. stavka 1. točka 8. Zakona o osiguranju, odlučeno je kao u točki 1.6. i 1.6.1. izreke ovog rješenja.

1.7. *Vezano za Proces ulaganja u zajmove*, nadzorom je utvrđeno da je Računovodstvenim politikama Društva od 31.03.2011. pod točkom V.6. Zajmovi i potraživanja navedeno da se financijska imovina klasificirana kao zajmovi i potraživanja početno iskazuje po trošku nabave, uključujući eventualne transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ista imovina vrednuje se po amortiziranom trošku (početni iznos korigiran za otplate glavnice i eventualna smanjenja zbog umanjenja vrijednosti ili nemogućnosti naplate). Međutim, nadzorom je utvrđeno da Društvo ne provodi umanjenje vrijednosti zajmova niti procjenjuje postoji li objektivni dokaz za isto. Pored toga, Društvo nema propisan način i učestalost provođenja umanjenja vrijednosti financijske imovine sukladno zahtjevima MRS-a 39 točke 58. prema kojem subjekt na svaki datum bilance procjenjuje postoji li' objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti financijske imovine ili grupe financijske imovine te, x_ ukoliko isti postoji vrijednost financijske imovine se smanjuje i nastaju gubici. Nadalje, prema točki 59. MRS-a 39 objektivni dokaz da je vrijednost financijske imovine ili grupe imovine umanjena uključuje vidljive informacije koje imatelj imovine primjećuje vezane za sljedeće događaje povezane s gubitkom, a to su značajne financijske teškoće izdavatelja ili dužnika, nepoštivanje ugovora, poput nepodmirenja obveza ili zakašnjenja plaćanja kamate ili glavnice.

Navedeno Društvo nije propisalo niti provodilo, a što je bilo dužno sukladno svojim Računovodstvenim

politikama te odredbi članka 140. Zakona o osiguranju, prema kojoj je društvo za osiguranje dužno voditi poslovne knjige, sastavljati knjigovodstvene isprave, vrednovati imovinu i obveze te sastavljati financijske izvještaje sukladno Zakonu o računovodstvu i drugim propisima, poštujući pritom računovodstvene i financijske standarde i načela te opće računovodstvene pretpostavke.

Društvo ne provodi umanjenje vrijednosti zajmova niti procjenjuje postoji li objektivan dokaz za isto te nema propisan način i učestalost provođenja umanjenja vrijednosti financijske imovine sukladno zahtjevima MRS-a 39, iako su nadzorom utvrđene dužnikove neurednosti u podmirivanju obveza koje se u konkretnim slučajevima odnose na nesposobnost podmirivanja obveza prema Društvu s osnove glavnice i kamata, i to u ugovorenim iznosima i rokovima, a samo iznimno i povremeno podmirivanje obveza po isteku dospijea. Ne smatra se da urednost dužnika u podmirivanju obveza postoji u slučajevima odobravanja novih u zamjenu za postojeće zajmove (obnavljanje zajmova) ili konstantno prolongiranje istih. Prilikom odobravanja zajmova (ili donosa sa prethodnih ugovora) Društvo je bilo upoznato sa slabim financijskim pokazateljima zajmoprimaca pa je time moglo očekivati neurednosti u podmirivanju dužnikovih obveza. Umjesto da se sukladno ekonomskim načelima prolongiralo, odnosno obnavljalo zajmove samo u iznimnim situacijama, kod Društva je uslijedila praksa prolongiranja roka povrata zajmova ili zatvaranja istih putem pripisa na druge ugovore o zajmu. S obzirom na navedene činjenice, Društvo je, prema pravilima dobrog i savjesnog gospodarstvenika, trebalo uzeti u obzir procjenjivanje nadoknadivosti plasmana, prema jasno definiranim kriterijima. Ujedno, Društvo je organiziralo poslovanje na način da nije odredilo mjere i pravila odgovarajućeg vrednovanja bilančnih stavki, odnosno na takve stavke nije primjenjivalo odredbe Zakona o računovodstvu i Međunarodnih računovodstvenih standarda. Kao posljedica svih gore navedenih karakteristika zajmova i zajmoprimaca, upitna je vrijednost iskazanih ulaganja u zajmove, a samim time i vrijednost ukupne imovine Društva, s obzirom da Društvo nije provelo test umanjenja vrijednosti zajmova.

Budući da su Zapisnikom o pregledu poslovanja utvrđeni slabi financijski pokazatelji zajmoprimaca te nesposobnost podmirivanja obveza prema Društvu s osnove glavnice i kamata Agencija smatra potrebitim da Društvo provede umanjenje vrijednosti financijske imovine sukladno zahtjevima MRS-a 39 točke 58. i 59.

Društvo se nije očitovalo na dio Zapisnika o pregledu poslovanja u kojemu je utvrđeno prethodno opisano činjenično stanje. Također, Društvo nije u naknadnim podnescima od 06.04.2012. i 10.04.2012. iznosilo primjedbe na Zapisnikom o poslovanju utvrđeno činjenično stanje.

Slijedom navedenog, temeljem odredbe članka 160. stavka 1. točka 8. Zakona o osiguranju, odlučeno je kao u točki 1.7. izreke ovog rješenja.

Ocijenivši svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno te tako utvrđeno činjenično stanje stvari, temeljem članka 160. Zakona o osiguranju, odlučeno je kao u izreci rješenja. Postupajući na taj način, sukladno svojim ovlastima, Agencija nalaže Društvu uskladiti poslovanje Društva s odredbama Zakona o osiguranju odnosno na temelju njega donesenih propisa, odnosno odredbe drugih zakona kojima se uređuje poslovanje društava za osiguranje te dostaviti izvješća o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti i drugu zatraženu dokumentaciju, sukladno članku 161. stavku 1. i članku 160.b Zakona o osiguranju.

Odlučujući o dužini rokova u kojima je Društvo dužno postupiti po rješenju, Agencija je uzela u obzir prirodu i obujam obveze te ocijenila da su navedeni rokovi primjereni za ispravljanje nezakonitosti i nepravilnosti te dostavu zatražene dokumentacije, a rok za dostavu izvješća Agenciji primjeren je i logičan.

Temeljem članka 8. stavak 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, Agencija ocjenjuje da ovo rješenje ne bi bitno utjecalo na interese korisnika financijskih usluga te se isto neće objaviti na internetskoj stranici Agencije.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali se protiv istoga može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka ovog rješenja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA

Petar-Pierre Matek

DOSTAVITI:

1. X. d.d., Z.,
2. pismohrana-ovdje